



***INVESTICIONI POTENCIJALI***  
***OPŠTINE BERANE***

Septembar, 2022.

# O OPŠTINI

## Opšti podaci

Opština Berane nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Crne Gore u gornjem slivu rijeke Lim. Teritorija opštine predstavlja prirodnu vezu Crne Gore sa Srbijom i najkraću vezu sa evropskim koridorom-autoputem Jesenica-Đevđelija, u jednom pravcu, a sa Kosovom i Metohijom i dalje sa Makedonijom u drugom pravcu. Graniči se sa opštinama Rožaje, Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin, Andrijevica i Plav u Crnoj Gori.

Povoljan geosaobraćajni položaj opštine Berane omogućava komplementaran razvoj za ostalim dijelom Crne Gore ali i sa pograničnim regionima Srbije i Kosova. Iz tih razloga, Prostorni plan Crne Gore do 2020.god. ovu opštinu zajedno sa Bijelim Poljem, Plavom i Andrijevicom definiše kao Polimsku razvojnu zonu, sa rijekom Lim kao "životnom linijom zone".



Slika 1. Položaj opštine



Slika 2. Panorama Berana

Administrativni centar opštine je Berane, grad koji je smješten u Beranskoj kotlini na obalama Lima. Iako je kroz svoju burnu istoriju ovaj grad mijenjao i ime i izgled uvek je imao važnu ulogu i predstavljao kulturni, obrazovni i privredni centar od šireg značaja.

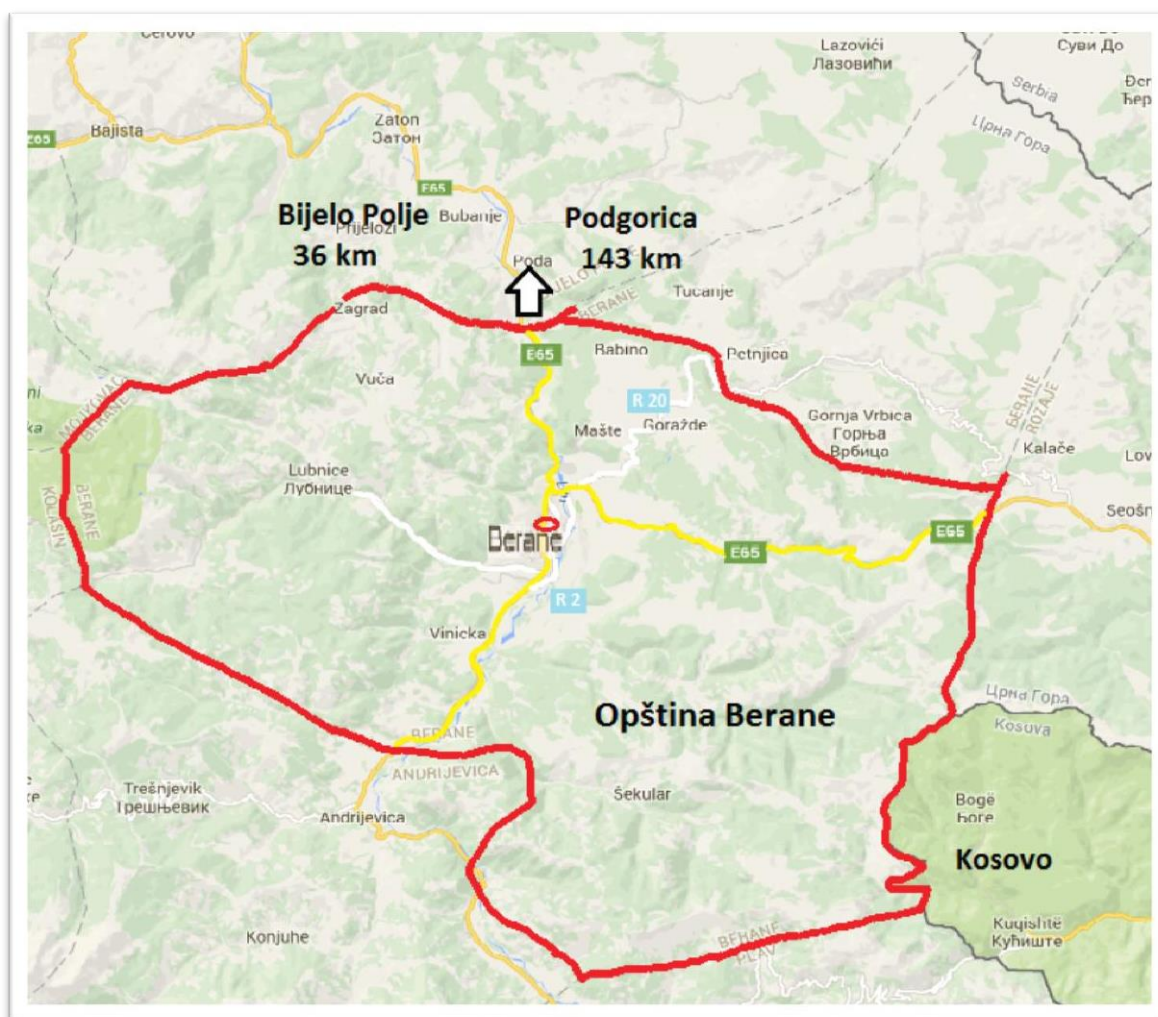
## Osnovne karakteristike

Površina opštine Berane iznosi 544 km<sup>2</sup> što je čini srednjom po veličini opštinom u Crnoj Gori. U fizičko-geografskom pogledu, opština je vrlo raznolika. Čitav prostor ispresijecan je vodenim tokovima, gdje dominantnu ulogu ima rijeka Lim sa najvećim rječnim slivom u Crnoj Gori. U sredini Opštine je Beranska kotlina, oivičena planinskim vijencima Bjelasice sa zapada, Smiljevice i Turjaka sa istoka. U cjelini posmatrano, reljef je pogodan za život i rad ljudi.

Klima je umjereno-kontinentalna u kotlinama, a planinska u višim predjelima.

Broj stanovnika u Opštini je 27 257, što opštinu Berane svrstava na 7. mesto u državi. Gustina naseljenosti je 47 stanovnika po km<sup>2</sup>. Starosna struktura stanovnika je 36.4 godine što je niže od republičkog prosjeka (37.2 godine).

Grad Berane sa 11 073 stanovnika najveće naselje u Opštini. Odnos gradskog i ruralnog stanovništva je 32.6 : 67.4 (%) što je uz Andrijevicu, Kolašin i Bijelo Polje najveći odnos ruralnog stanovništva u odnosu na ukupno u Crnoj Gori.



Slika 3: Saobraćajno-geografski položaj opštine Berane

# INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST OPŠTINE

## Putna infrastruktura

Geostrateški položaj Berana opredijelio je da u Opštini postoji značajan broj magistralnih i regionalnih puteva, tako da se može reći da je putna infrastruktura dobro razvijena.

Veza sa opštinom Berane se ostvaruje preko:

- Magistralnog puta M-2; granica sa Srbijom-Rožaje-**Berane**-Mojkovac i dalje do Podgorice (Jadranska magistrala)
- Magistralnog puta M-21; Barski most-Ribarevina
- Magistralnog puta M-9; Kolašin-Mateševo-Andrijevića-Murino-Bjeluha
- Regionalnog puta R-2; **Berane**-Andrijevića
- Regionalnog puta R-7; Most zeleni-Vučica
- Regionalnog puta R-8; Rožaje-Kula-Stubica
- Regionalnog puta R-9; Murino-Plav-Gusinje
- Regionalnog puta R-20; **Berane**-Stjenica-Kalače

## Željeznička infrastruktura

Kroz Opštinu ne prolazi željeznička pruga. Najbliža željeznička stanica je Bijelo Polje (36 km). Stanica se nalazi na pruzi Beograd-Bar.

## Aerodrom

U opštini Berane postoji aerodrom sa pistom dužine oko 2 km i širine 45m i podstaničnom zgradom. Aerodrom nije u funkciji. Na njemu se danas održavaju samo aeromitinzi revijalnog karaktera.

## Elektroenergetska infrastruktura

Opština Berane je u potpunosti pokrivena elektro mrežom dobrog kvaliteta. Napajanje se vrši preko tri trafostanice Ts 35/10kV od kojih je Berane I i Rudeš novije postrojenje sa koga se napaja zona „Rudeš“.

## Komunalna infrastruktura

Snabdijevanje vodom i odvođenje otpadnih voda riješeno je u opštini Berane na zadovoljavajući način. Magistralnim vodom grad i prigradska naselja su spojeni sa Merića vrelom kod Lubnice kojim se obezbjeđuje dovoljna količina vode za privredu i domaćinstva. Raspoloživa količina vode za industrijska postrojenja u BZ „Rudeš“ je 80 l/s i postoji mogućnost priključenja.

Kanalizacioni sistem pokriva grad i prigradska naselja. Poslovima vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda bavi se JP Vodovod i kanalizacija.

## **Telekomunikaciona infrastruktura**

Kompletno područje opštine Berane je pokriveno signalom za mobilnu telefoniju, radio i TV signalom. U Opštini su prisutna tri operatera mobilne telefonije: T-mobile, Promonte i M:tel. Telefonska mreža je u prosjeku kvaliteta na teritoriji Crne Gore. Usluge fiksne telefonije pruža Telekom.

Postoji mogućnost povezivanja na internet preko sva tri mobilna operatera.

## **Upravljanje čvrstim otpadom**

Organizovano prikupljanje, transport i odlaganje čvrstog otpada je na dnevnom nivou i povjereno je D.O.O. Komunalno Berane. Cijena usluga utvrđena je "Cjenovnikom usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada" po m<sup>3</sup> i različita je za privredne subjekte u zavisnosti od namjene kojom se bave.

Opština Berane je u fazi priprema za sistemsko rešavanje odlaganja čvrstog otpada sa okolnim opštinama kroz izgradnju regionalne deponije.

# PRIRODNI POTENCIJALI

## Šume

Šume su jedan od najznačajnijih prirodnih resursa u Opštini. Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta je 27.856 ha sa šumskom masom od preko 5 miliona m<sup>3</sup>.

Privredne šume zauzimaju najveći deo šuma, 21.167 ha. Gazdovanje šumama je u nadležnosti uprave za šume Crne Gore I na nacionalnom nivou se donosi odluka o dugoročnom korišćenju (7 I 15 godina) od strane privrednih društava iz oblasti šumarstva i drvoprerade.

U ovom području dominantno je prisustvo četinarskih šuma (smrča, jela, bor), a lišćarske šume uglavnom čine bukva, breza i javor.

## Poljoprivredno zemljište

Raspoloživo poljoprivredno zemljište u opštini Berane iznosi 29.495 ha. U strukturi, najveći dio je obradiva površina, 15.803 ha, pašnjaci zauzimaju 13.586 ha, a na 6 ha nalaze se ribnjaci.

Poljoprivrednom proizvodnjom se bavi oko 45% domaćinstava. Na nivou cijele Crne Gore, broj poljoprivrednih domaćinstava Berana je 9%.

Najvažniji vidovi poljoprivredne proizvodnje, u skladu sa potencijalima, su tradicionalno, stočarstvo gdje se, uglavnom gaje ovce i goveda, kao i kontinentalno voće i povrće. Najzastupljeniji su šljiva, jabuka i kruška.

## Mineralne sirovine

Glavni resursi opštine Berane, definisani u Mapi resursa, su mrki ugalj, opekarska glina, tehničko-građevinski kamen i šljunak i pijesak.

Mrki ugalj se u ovom kraju eksploatiše u četiri posebna basena (revira). Jama "Petnjik" beranskog rudnika mrkog uglja predstavlja pravo rudno bogatstvo sa osam polja, od kojih su do sada otkopana samo dva.

Opekarska glina za proizvodnju opekarskih proizvoda ima procijenjene rezerve od 6 miliona m<sup>3</sup>.

Građevinski ukrasni kamen i granit su u Opštini prisutni u kanjonu korita rijeke Bistrice, ali nisu dovoljno istraženi.

Na većem broju lokaliteta postoje značajni potencijali šljunka i pijeska.

## **Turistički potencijali**

Prirodni turistički potencijali opštine su planine Bjelasica, Smiljevica, Turjak i Komovi sa velikim brojem vrhova koji prelaze 2000 m, nekoliko ledničkih jezera nesvakidašnje ljepote, prostrani šumski predjeli i veliki broj rijeka u slivu Lima.

Kulturno-istorijsko nasleđe sa velikim brojem istorijskih spomenika ponudu čini atraktivnom i kompletnom.

Na nacionalnom nivou urađen je Prostorni plan posebne namjene Bjelasica-Komovi. Njime je predviđeno da se turističke zone razvijaju sa specifičnim oblicima turizma, koji će se razvijati zajedno sa investitorima iz ovih oblasti.

# INVESTICIONE LOKACIJE U OPŠTINI

OPŠTE KARAKTERISTIKE			
1.	Naziv lokacije	Biznis zona Rudeš	
2.	Tip	Brownfield	
3.	Lokacija/adresa	Rudeš BB, Berane	
4.	Površina	16.6 ha	
5.	Položaj	Na obali Lima	
6.	Svojinski status zemljišta	100% državno	
7.	Planska dokumentacija	Lokalna studija lokacije "Biznis zona u Beranama"	
8.	Topografija terena	Ravan teren	
9.	Karakteristike tla	Nizak nivo podzemnih voda, dobra stabilnost terena	
10.	Kontakt	menadzer@berane.co.me 051/ 232-943	
POSTOJEĆI OBJEKTI NA LOKACIJI			
11.	Ukupna površina objekata u Biznis zoni	Osnovna m <sup>2</sup> 13.773	BGR m <sup>2</sup> 33.735
12.	Površina objekata pojedinačno koji mogu da budu stavljeni u funkciju:		
	– Objekat 5	640	640
	– Objekat 6	950	950
	– Objekat 7	722	722
	– Objekat 11	408	408
	– Objekat 17	697	1934
	– Objekat 18	818	1626
	– Objekat 19	2748	5496
INFRASTRUKTURA DO LOKACIJE			
13.	Putna infrastruktura		
14.	Željeznička infrastruktura	nema	
15.	Komunalna infrastruktura	Postoji priključak na gradsku mrežu	
16.	Energetska infrastruktura	TS Rudeš TS35/10kv snage 2x8Mva	
17.	Telekomunikaciona infrastr.	nema	
18.	Javna rasvjeta	nema	



INFRASTRUKTURA NA LOKACIJI		
19.	Putna infrastruktura	Postoji; Ulice asfaltirane ili djelimično asfaltirane, bez trotoara
20.	Elektroenergetska	TS "Sjekaona" TS 6/0.4 kv koja je havarisana
21.	Komunalna	<ul style="list-style-type: none"> <li>Mreža industrijske vode koja se sastoji od zahvata vode, crpne stanice, rezervoara (tornja) i razvodne mreže kapaciteta 1000l/s</li> <li>Atmosferska kanalizacija</li> </ul>
22.	Telekomunikac. infrastruktura	Nema
23.	Javna rasvjeta	Nema
NAPOMENA		
Biznis zona Rudeš je osnovana Odlukom opštine Berane. U okviru BZ nalazi se regionalni Biznis inkubator.		



Slika 4: BZ "Rudeš"



*Slika 5: BZ "Rudeš"*

# PODSTICAJI I OLAKŠICE ZA INVESTITORE

- 1) Besplatno zemljište na korišćenje za period od 10 godina, uz obavezu otvaranja novih radnih mjesta:
  - Površine do 2500 m<sup>2</sup>, ako zaposli 3-5 radnika
  - Površine do 5000 m<sup>2</sup>, ako zaposli 6-10 radnika
  - Površine do 10 000 m<sup>2</sup>, ako zaposli 11-20 radnika
- 2) Oslobađanje od plaćanja naknada za komunalno opremanje
  - Za industrijske i objekte društvenog standarda, za komunalne objekte, naknada se plaća u iznosu od 50% od naknade za izgradnju poslovnih objekata.
  - za izgradnju i postavljanje privremenih objekata, radi obavljanja poslovne djelatnosti, plaća se naknada u visini od 50%, od naknade za izgradnju poslovnih objekata.
  - Za pomoćne objekte trajnog karaktera (garaže, magacini I skladišta), naknada se plaća u iznosu od 50% od naknade za izgradnju poslovnih objekata.
- 3) Mogućnost parcelacije-prilagođavanja površine potencijalnim investitorima, u skladu sa zahtjevima investicionih projekata.
- 4) Uklanjanje administrativnih barijera

# CIJENE KOMUNALNIH USLUGA, NAKNADE, POREZI I KOMUNALNE TAKSE ZA INVESTITORE

## 1) Komunalne usluge

r.br.	Vrsta usluge	Cena
1.	Snabdijevanje vodom - fiksni dio cijene usluge na mjesečnom nivou po korisniku za pravna lica	1.7073 €/m <sup>2</sup>
	Snabdijevanje vodom - varijabilni dio cijene usluge na mjesečnom nivou po korisniku za pravna lica	0,6528 €/m <sup>2</sup>
	Prihvatanje i odvođenje otpadnih komunalnih voda – fiksni dio cijene usluge na mjesečnom nivou po korisniku za pravna lica	0,1977 €/m <sup>2</sup>
	Prihvatanje i odvođenje otpadnih komunalnih voda – varijabilni dio cijene usluge na mjesečnom nivou po korisniku za pravna lica	0,5969 €/m <sup>2</sup>
2.	Odnošenje i skladištenje čvrstog otpada <ul style="list-style-type: none"> <li>– Zanatske radnje</li> <li>– Magacini, veleprodaje</li> <li>– Fabrike, proizvodni pogoni</li> </ul>	0.24-0.32 €/m <sup>2</sup> 0.20 €/m <sup>2</sup> 0,28 €/m <sup>2</sup>

## 2) Porezi

### a) Porez na nepokretnosti

r. br	Vrsta građevinskog objekta	Stopa poreza
1.	Poslovni objekat	0.30
2.	Proizvodni objekti (hale i dr)	0.25
3.	Nepokretni privremeni poslovni objekti	0.35
4.	Nepokretni privremeni poslovni objekti u izgradnji	0.25

Osnovica na koju se primjenjuje obračun poreza na nepokretnosti je tržišna vrednost nepokretnosti prema zonama u kojima se objekat nalazi.

### b) Prirez porezu na dohodak fizičkih lica

Stopa prireza porezu na dohodak fizičkih lica utvrđena je Zakonom o finansiranju lokalnih samouprava i za opštinu Berane iznosi 13%.

### 3) Naknade

#### a) Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta

Iznos naknade po m<sup>2</sup> neto površine objekta, odnosno otvorenog prostora na parceli projektovanoj za obavljanje djelatnosti obračunava se kao proizvod prosječnih troškova komunalnog opremanja i koeficijenta opremljenosti po zonama i iznosi:

Zona građenja	I	II	III	IV	V	VI
Visina naknade (€/m <sup>2</sup> )	35,20	31,68	28,16	24,64	21,12	0,00

Iznos naknade umanjuje se :

- za objekte u biznis zoni obuhvaćene LSL Biznis zona.....100%,
- za objekte za koje je investitor opština Berane za .....100%,
- za poljoprivredne objekte i objekte namijenjene za proizvodnju ili preradu poljoprivrednih proizvoda.....100%,
- za objekte namijenjene za proizvodnju, preradu i skladištenje .....70%,
- za otvoreni prostor na parceli koji je projektovan za obavljanje djelatnosti,.....50%,
- za pretvaranje tavanskih prostora stambene zgrade u stambeni ili poslovni prostor .....50%.

**b) Naknada za korišćenje opštinskih puteva**

<b>r. br.</b>	<b>VRSTA NAKNADE</b>	<b>VISINA NAKNADE</b>
<b>1.</b>	Godišnja naknada za zakup putnog zemljišta <ul style="list-style-type: none"> <li>– Gradske ulice i ulice u naselju</li> <li>– Lokalni putevi</li> <li>– Nekategorisani putevi</li> </ul>	<b>4.9 €/m<sup>2</sup></b> <b>3 €/m<sup>2</sup></b> <b>2 €/m<sup>2</sup></b>
<b>2.</b>	Naknada za priključenje prilaznog puta na opštinski put (po priključku): <ul style="list-style-type: none"> <li>– Gradske ulice i ulice u naselju</li> <li>– Lokalni putevi</li> <li>– Nekategorisani putevi</li> </ul>	<b>490 €</b> <b>290 €</b> <b>150 €</b>
<b>3.</b>	Naknada za postavljanje cjevovoda , vodovoda, kanalizacije, elektročnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu: Gradske ulice: <ul style="list-style-type: none"> <li>– u trasi puta</li> <li>– van trase puta</li> <li>– presijecanje trase puta (po presijecanju)</li> </ul> Lokalni putevi: <ul style="list-style-type: none"> <li>– u trasi puta</li> <li>– van trase puta</li> <li>– presijecanje trase (po presijecanju)</li> </ul> Nekategorisani putevi: <ul style="list-style-type: none"> <li>– u trasi puta</li> <li>– van trase puta</li> <li>– presijecanje trase (po presijecanju)</li> </ul>	<b>5.5 €/m<sup>2</sup></b> <b>2.9 €/m<sup>2</sup></b> <b>750 €</b>  <b>2.9 €/m<sup>2</sup></b> <b>1.5 €/m<sup>2</sup></b> <b>600 €</b>  <b>1.5 €/m<sup>2</sup></b> <b>0.5 €/m<sup>2</sup></b> <b>150 €</b>
<b>4.</b>	Godišnja naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih i antentskih uređaja i opreme: <ul style="list-style-type: none"> <li>– jednokratno (pri postavljanju)</li> <li>– godišnje</li> </ul>	<b>2500 €</b> <b>900 €</b>
<b>5.</b>	Naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa opštinskog puta (godišnje): <ul style="list-style-type: none"> <li>– hoteli</li> <li>– restorani</li> <li>– ostali objekti</li> </ul>	<b>100-300 €</b> <b>30-100 €</b> <b>30-150 €</b>
<b>6.</b>	Naknade za postavljanje natpisa na putu i pored puta: <ul style="list-style-type: none"> <li>– u zavisnosti od veličine i vrste natpisa, na godišnjem nivou</li> </ul>	<b>10-115 €/m<sup>2</sup></b>

#### 4) Komunalne takse

r. br	VRSTE LOKALNE KOMUNALNE TAKSE	VISINA TAKSE
1.	Za postavljanje otvorene bašte uz ugostiteljski objekat u njegovoj funkciji (mjesečna taksa po m <sup>2</sup> ) u zavisnosti od zone	<b>Do 11,00€</b>
2.	Za postavljanje privremenih objekata koji s emogu premještati sa jednog mjesta na drugo (slobodnostojeće vitrine, konzervatori, aparati za prodaju osvježavajućih napitaka, sladoleda, kesteni, kokica...)	<b>Do 15,00€</b>
3.	Takse za korišćenje bolborda i panoa (u zavisnosti od veličine i vrste)	<b>Do 7 €/m<sup>2</sup> mesečno</b>
4.	Za korišćenje prostora na javnoj površini radi izvođenja građevinskih radova, raskopavanja, deponovanja građevinskog i drugog materijala, postavljanje drvenih i metalnih konstrukcija i postavljanje vozila u svrhu izvođenja građevinskih radova dnevna taksa, po svakom cijelom i započetom m <sup>2</sup> prostora koji se koristi i to:	<b>Od 0,15€ do 0,40€</b>

# LJUDSKI POTENCIJAL

## Opšte

Prema popisu iz 2011. godine, u opštini Berane živi 27 257 stanovnika i predstavlja sedmu po veličini opštinu u Crnoj Gori. Radno aktivno stanovništvo čini 32%, od ukupne populacije.

## Obrazovanje u opštini

U opštini Berane postoje četiri srednje škole:

- gimnazija
- srednja stručna škola "Vukadin Vukadinović" sa velikim brojem smerova koji pružaju obrazovanje za poslove drvoprerade, turizma, trgovine, mašinske metalske struke.
- Srednja medicinska škola
- Srednja stručna škola sa smerovima (III i IV stepen) iz oblasti elektro i hemijske struke.

Visoko obrazovanje je u Beranama zastupljeno sa:

- Visokom medicinskom školom

Srednja stručna škola "Vukadin Vukadinović" ima tradiciju u obrazovanju odraslih, i licencu za rad sa odraslim licima, tako da je moguće, kroz specijalne programe, izvršiti obuku i prekvalifikaciju.

U opštini Berane postoji i centar za obuku, čiji je suosnivač Zavod za zapošljavanje Crne Gore, u kome se vrši obrazovanje i osposobljavanje zaposlenih lica.

Kvalitet radne snage u opštini Berane, prema nezavisno sprovedenoj anketi, ocenjen je sa ocenom dobar, vrlo dobar i izuzetan 73.69% zaposlenih lica od strane poslodavca.



## Dostupnost radne snage

Na birou rada u opštini Berane nalazi se 4519 lica (podatak od 31.12.2020.) Starosna struktura nezaposlenih i Struktura nezaposlenih prema nivou stručne spreme data je u sledećim tabelama:

Tabela 1: Nezaposlena lica prema godinama starosti na evidenciji ZZZCG Biro rada Berane

	Ukupno	Žene	GODINE STAROSTI											
			Do 18 g	ž	Preko 18 do 25 g	ž	Preko 25 do 30 g	ž	Preko 30 do 40 g	ž	Preko 40 do 50 g	ž	Preko 50 g	ž
2018	4519	2518	11	5	416	199	389	224	791	442	1073	660	1839	988
2019	4312	2425	4	1	320	164	312	169	732	409	1025	627	1919	1055
VI.2020	4473	2456	5	2	298	142	358	180	765	422	1070	630	1977	1080

Izvor: Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Izveštaji o radu 2018-2020.

Tabela 2: Nezaposlena lica prema stepenu stručne spreme i polu

	UKUPNO		ŽENE		STEPEN STRUČNE SPREME																	
	I	Iž	II	IIž	III	IIIž	IV	IVž	V	Vž	VI-1	VI-1ž	VI-2	VI-2ž	VII-1	VII-1ž	VII-2	VII-2ž	VIII	VIIIž		
2011	1759	769	415	124	53	23	412	139	602	342	6	1	47	21	0	0	219	116	5	3	0	0
2017	6444	3632	2462	1480	179	118	1320	634	1900	1060	7	2	72	32	0	0	498	302	6	4	0	0
2018	4519	2518	1423	828	138	99	998	517	1467	813	4	2	67	30	0	0	418	227	4	2	0	0
2019	4312	2425	1403	820	130	97	946	495	1367	773	2	0	58	26	0	0	398	208	8	6	0	0
VI.2020	4473	2456	1471	846	131	98	992	514	1508	818	2	0	54	26	0	0	303	147	12	7	0	0

Izvor: Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Izveštaji o radu 2018-2020

\*Nivo I - Bez školske spreme, Nivo II - Srednja stručna škola, Nivo III - Srednja škola 3. stepen, Nivo IV- Srednja škola 4. stepen, Nivo V -Viša škola, Nivo VI - Bachelori 3 godine (180 ECTS), Bolonja (240 ECTS), Nivo VII - stepen 7 Bolonja (240 i 180+60 ECTS), Bolonja (Master magisti), Nivo VIII - Doktori, profesori.

Prema informacijama i podacima Biroa rada Berane u 2019. i u prvoj polovini 2020. godine deficitarna su sljedeća zanimanja:

VII stepen obrazovanja: doktor medicine; profesori različitih profila (računari, matematika, fizika); diplomirani inženjeri arhitekture sa licencom i diplomirani inženjer građevinarstva sa licencom, grafički dizajner

Srednje obrazovanje: Zanimanja u djelatnosti trgovine i ugostiteljstva.

Specifično za potražnju u tim djelatnostima su očekivanja poslodavca da jedna osoba bude osposobljena za više stručnih kvalifikacija, npr. trgovac da bude istovremeno i kasir i magacioner, šanker da bude osposobljen za poslove konobara i perača suđa itd.

Potražnja takođe postoji u djelatnosti drvoprerade, npr. za radnike na specijalizovanim mašinama za drvoprerađu.

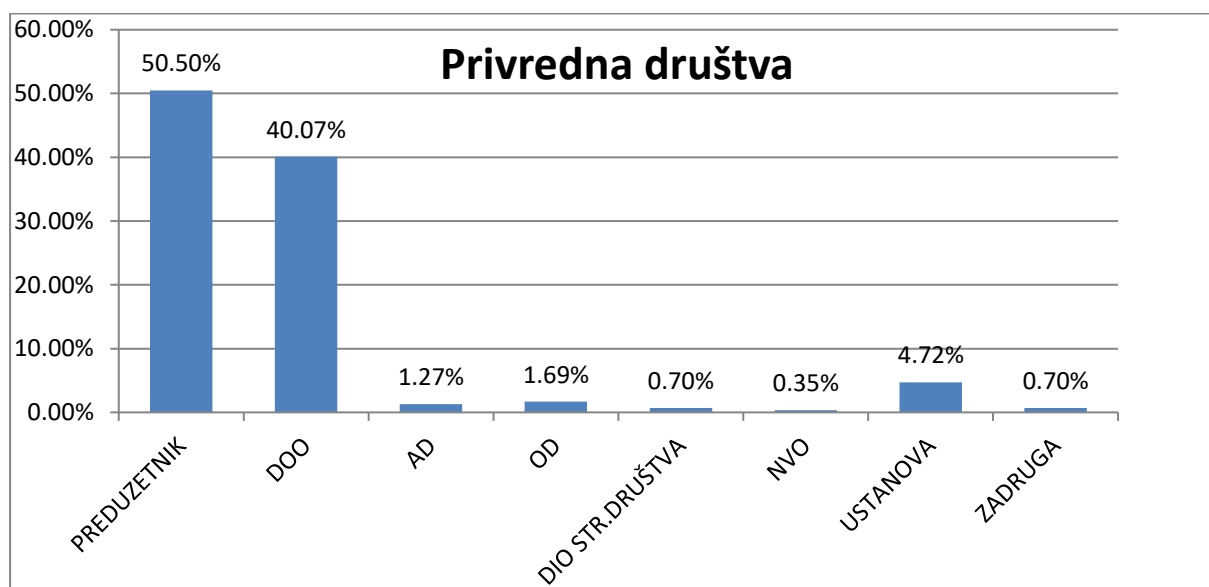
## PRIVREDNI SUBJEKTI U OPŠTINI

Na osnovu podataka Centralnog registra privrednih subjekata Crne Gore, broj aktivnih privrednih subjekata (društava) prema obliku organizovanja je sljedeći:

**Tabela br.1** -.Broj aktivnih privrednih subjekata u Beranama

R.br.	Oblik društva	Ukupno	%
1.	PREDUZETNIK	688	50,50
2.	DOO	541	40,07
3.	AD	18	1,27
4.	KD	0	0,00
5.	OD	21	1,69
6.	DIO STR.DRUŠTVA	9	0,70
7.	NVO	5	0,35
8.	USTANOVA	61	4,72
9.	ZADRUGA	5	0,70
	<b>SVEGA</b>	<b>1348</b>	<b>100</b>

**Grafikon 1.** Broj aktivnih privrednih subjekata u Beranama



Najveći broj privrednih subjekata je registrovan kao preduzetnik (ukupno 687 ili 50,50%)a potom kao društvo sa ograničenom odgovornošću (ukupno 541 ili 40,07%). Slijede ustanove (ukupno 61 ili 4,72%),ortračko društvo (ukupno 21 ili 1,69% ),akcionarsko društvo (ukupno 18 ili 1,27%) i tako dalje.

### 1. Podjela postojećih privrednih društava po granama djelatnosti

U Beranama su zastupljene sledeće privredne djelatnosti:

#### a) Proizvodna – prerađivačka djelatnost

**Proizvodna djelatnost** nije ni iz bliza zastupljena kao u nekom proteklom periodu kada je Berane bio industrijski grad sa velikim brojem proizvodnih pogona u kojima je radilo više hiljada radnika.

Najveće proizvodno orijentisano preduzeće je "ŠIK Polimlje" koje van sezone upošljava 70 radnika, a u toku ljeta je taj broj veći za tridesetak procenata. U Fabrici privrednog eksploziva "Polieks" radi 56 lica, dok ostala preduzeća zapošljavaju relativno mali broj radnika.

Prema zvaničnim podacima Centralnog registra privrednih subjekata u Beranama je za proizvodno – prerađivačku djelatnost registrovano 162 preduzeća. od čega 96 društava sa ograničenom odgovornošću, 8 akcionarskih, 4 ortačka društva i 47 preduzetnika. Registrovana su i dva strana društva i 5 zadruga

**Tabela br.2 - Prikaz strukture i broja privrednih subjekata proizvodna – prerađivačka djelatnost**

Oblik društva	Broj privrednih subjekata	%
Društvo sa ograničenom odgovornošću	96	60
Akcionarsko društvo	8	5
Ortačko društvo	4	2
Dio stranog društva	2	1
Preduzetnik	47	29
Zadruge	5	3
<b>Ukupno</b>	<b>162</b>	<b>100</b>

**Tabela br. 3 - Veći privredni subjekti proizvodno – prerađivačka djelatnost u Beranama**

Naziv privrednog društva/ Preduzetnika	Djelatnost / Vrsta proizvoda	Godišnji obim proizvodnje / Količina
DOO ŠIK „Polimlje“	Drvoprerada	2.500 metara kubnih šper ploča, lajsni, 3.000 metara kubnih, rezane bukove građe, Sve ide u izvoz
„Polieks“	Proizvodnja privrednog eksploziva	-
DOO "Nikola"	Rezanje i obrada drveta	14.600 metara kubnih rezane građe
DOO "Beton Group Popović"	Proizvodnja betonske galanterije i ugostiteljstvo	Oko 1 milion proizvodnih jedinica ( različitih betonskih blokova, betonskih cijevi, obloga za dimnjake, bekaton ploča)
DOO "MIT- BERANE"	Drvoprerada i pogrebna	Oko 3000 proizvodnih jedinica (plažni mobilijar, parkovske klupe, pogrebna oprema)

	oprema	
DOO "Drvoprex"	Ugostiteljstvo, proizvodnja hrane (ribnjak)	Oko 30 tona konzumne ribe pastrmka
DOO "Pekara Marković"	Proizvodnja hljeba, svježeg peciva i kolača	Hljeb 120.000 komada; Sitna peciva 135.000 komada; Bureci 60.000 komada; Lisnato 55.000 komada; Torte 7.000 kilograma; Kolači 5.000 kilograma
DOO "Bulat"	Prerada kafe	42 tone mljevene kafe
DOO "Šekular"	Proizvodnja ostalih proizvoda od drveta – pelet	1.800 tona peleta; 300 tona briketa; 300 metara kubnih rezane bukove građe
DOO "Expresbau"	Proizvodnja namjestaja i završni radovi u građevinarstvu	Oko 500 jedinica različitog namještaja; Proizvodnja po narudžbi
DOO "Granit Berane"	Sječenje, oblikovanje i obrada kamena	Godišnja proizvodnja iznosi oko 5000 m <sup>2</sup> mermera i granite; Godišnja proizvodnja vina oko 8000 flaša

### **b) Saobraćajna i skladišna djelatnost**

Preduzeća iz ove oblasti bave se prevozom putnika u drumskom saobraćaju, transportom roba, tehničkim ispitivanjem vozila i servisiranjem vozila. U saobraćajnoj djelatnosti registrovano je 229 privrednih subjekata od čega 37 društva sa ograničenom odgovornošću, 1 akcionarsko, 2 ortačka društva i 189 preduzetnika.

**Tabela br.4 - Prikaz strukture i broja privrednih subjekata saobraćajna i skladišna djelatnost**

<b>Oblik društva</b>	<b>Broj privrednih subjekata</b>	<b>%</b>
Društvo sa ograničenom odgovornošću	37	16
Akcionarsko društvo	1	0,5
Ortačko društvo	2	1
Preduzetnik	189	82,5
<b>Ukupno</b>	<b>229</b>	<b>100</b>

**Tabela br. 5 - Veći privredni subjekti saobraćajna i skladišna djelatnost**

<b>Naziv privrednog društva/</b>	<b>Djelatnost / Vrsta proizvoda</b>

<b>Preduzetnika</b>	
“EUROŠUNTIĆ”	Prevoz putnika u drumskom saobraćaju
„Lim company“	Taksi djelatnost
„AMS Jasarović centar“	Tehničko ispitivanje i analize vozila
“Radunović i company”	Transportne usluge
“Boss servis Boričić”	Servisiranje motornih vozila
“EM-VINER”	Održavanje i popravka motornih voz
”GORA MONT”	Prevoz robe u drumskom saobraćaju
“Auto centar Šahinović”	Održavanje i popravka motornih voz
“Europolis CG“	Prevoz putnika

### **c)Trgovina na veliko i malo**

Najviše registrovanih preduzeća na teritoriji opštine Berane je upravo iz oblasti trgovine na veliko i malo.

Zvanični podaci Centralnog registra privrednih subjekata Crne Gore pokazuju da je u Beranama registrovano 502 privredna subjekta, od čega 230 društava sa ograničenom odgovornošću, 2 akcionarska društva, 6 ortačkih društava i 264 preduzetnika.

Najviše zaposlenih imaju preduzeća “Desetka” i “Obuća Minja”. Po broju zaposlenih visoko mjesto zauzimaju i marketi “Franca”, “Voli”, “Idea” i “Harddiskont Laković” koji posluju na teritoriji naše opštine, čije sjedište nije u Beranama.

**Tabela br.6 - Prikaz strukture i broja privrednih subjekata trgovina na veliko i malo**

<b>Oblik društva</b>	<b>Broj privrednih subjekata</b>	<b>%</b>
Društvo sa ograničenom odgovornošću	230	46
Akcionarsko društvo	2	0,5
Ortačko društvo	6	1
Preduzetnik	264	52,5
<b>Ukupno</b>	<b>502</b>	<b>100</b>

**Tabela br. 7 – Veći privredni subjekti trgovina na veliko i malo**

Harddiskont “Laković”- PJ Berane	Trgovina na veliko i malo
Destka - Berane	Trgovina građevinskim materijalom
”Obuća Minja”	Trgovina na malo obućom
Voli	Trgovina na veliko i malo
“Rudi komerc”	Nespecializovana trgovina na veliko hranom, pićima i duvanom
“Idea”	Trgovina na veliko i malo
”Elektron”Beran	Trgovina

e	
"OKOV"	Trgovina
„Čantrić“	Trgovina građevinskim materijalom
"Kovači"	Preduzeće za proizvodnju i promet i usluge export - import

#### **d)Uslužna djelatnost (hoteli – smještaj, djelatnost restorana, usluge pripreme i posluživanja pića)**

Rame uz rame sa trgovinom na veliko i malo nalazi se i uslužna djelatnost koja predstavlja privrednu oblast koja se poslednje dvije decenije ubrzano širila i razvijala u Beranama.

Zvanični podaci govore da je u uslužnom sektoru registrovano 175 preduzeća od čega 47 društava sa ograničenom odgovornošću i 128 preduzetnika.

***Tabela br.8 – Prikaz većih privrednih subjekata uslužna djelatnost***

<b>Oblik društva</b>	<b>Broj privrednih subjekata</b>	<b>%</b>
Društvo sa ograničenom odgovornošću	47	27
Preduzetnik	128	73
<b>Ukupno</b>	<b>175</b>	<b>100</b>

***Tabela br.9 - Veći privredni subjekati uslužna djelatnost***

<b>Naziv preduzeća</b>	<b>Djelatnost</b>
Hotel Berane	Usluge smještaja i ugostiteljstvo
Hotel "Lukas"	Usluge smještaja i ugostiteljstvo
Hotel "IL Sole"	Usluge smještaja i ugostiteljstvo
"OSI"	Ugostiteljstvo
"Evropa Grand"	Ugostiteljstvo-kafe bar
"MM Sistem"	Ugostiteljstvo
"Auto moto Berane"	Održavanje i popravka motornih vozila
"Teko"	Tapacirani namještaj, završni radovi u građevinarstvu
"Drvoprex"	Ugostiteljstvo, proizvodnja hrane (ribnjak)
"Bisgroup"	Usluge posluživanja hrane i pića

#### **e)Poljoprivredna djelatnost,šumarstvo i ribarstvo**

Berane ima izrazito pogodne klimatske uslove i kvalitetno tlo za bavljenje poljoprivredom, koja je u prošlosti bila vrlo razvijena. Pogodnosti za proizvodnju pšenice, krompira, šljiva, jabuka, i drugih tržišno atraktivnih poljoprivrednih kultura nijesu adekvatno iskorišćene.

U oblasti poljoprivrede registrovano je ukupno 19 privrednih subjekata, od čega 18 odruštava sa ograničenom odgovornošću i 1 preduzetnik

***Tabela br.10 - Prikaz strukture i broja privrednih subjekata poljoprivredna djelatnost, šumarstvo i ribarstvo***

Oblik društva	Broj privrednih subjekata	%
DOO	18	95
Preduzetnik	1	5
<b>Ukupno</b>	<b>19</b>	<b>100</b>

**Tabela br.11 - Veći privredni subjekti poljoprivredna djelatnost, šumarstvo i ribarstvo**

Naziv preduzeća	Djelatnost	Godišnji obim proizvodnje / Količina
AD "Ribnjak" _ Buče	Proizvodnja ribe	57,60 tona konzumne ribe pastrmka, 23,80 tona riblje mladji
Radoman Delević	Proizvodnja poljoprivrednih proizvoda	10 tona paradajza; 1 tona paprika; 500 kila krastavca; 4 tone kukuruza za ljudsku ishranu
DOO "INTERTEHNA"	Proizvodnja kozjeg i kravljeg sira	Kravlji sir kriška 33.914 kg, Kajmak 476 kg, Meki kozji sir kriška 10.789 kg, Polutvrđi kozji sir trapist 4.298 kg, Kozja i kravlja surutka 6.381 litar.

**Tabela br.12 – Proizvođači organske hrane**

Naziv preduzeća	Djelatnost
Kljajić Milan, Pešca	Med
Vešović Boban, Banjevac	Med
Vešović Milutin, Pešca	Jabuke i kruške
Ralević Ratko, D. Luge	Med
Šćekić Vukojica, Štitari	Jabuka
Lalić Miloš, Vinicka	Šljiva, jabuka, kruška, orah
Dabetić Slavko, Vinicka	Šljiva, jabuka, kruška, orah
Lekić doo, (Kralje)	Borovnica
Babić Željko, Šekular	Šljiva, jabuka
Šćekić Miljana, Štitari	Šljiva
Božović Vučidar, Glavaca	Šljiva, jabuka
Vlahović Mirko, Crni vrh	Med
Božović Vladimir, Glavaca	Aronija
Lekić Dejan, Šekular	Šljiva, jabuka, aronija
Asanović Miomir, Slatina	Šljiva i jabuka
Brakočević Branislav, Šekular	Med
Radovanić Željko, Donja Rženica	Med
Cimbaljević Radomir, Dapsiće	Šljiva, heljda, pšenica, kukuruz, spelta
Bubanja Tomica, Bujanje	Šljiva, jabuka

Ćorović Dalibor, Štitari	Med
Portić Milimir, Šekular	Šljiva, jabuka, kruška
Ćorović Aleksandar, Štitari	Šljiva, jabuka
Dašić Jagoš, Rovca	Šljiva, jabuka, višnja, drijen, aronija, malina, lijeska
Kljajić Martin, Pešca	Med

#### **f) Građevinarstvo, poslovanje nekretninama i stručne , naučne i tehničke djelatnosti**

Značajan broj privrednih subjekata registrovan je i za obavljanje poslova i pružanje usluga iz oblasti građevinarstava, nekretnina i inženjerske djelatnosti. Ukupno je registrovano 46 privrednih društava od čega 38 društava sa ograničenom odgovornošću i 8 preduzetnika.

**Tabela br. 13** - Prikaz strukture i broja privrednih subjekata građevinarstvo, poslovanje nekretninama i stručne , naučne i tehničke djelatnosti

<b>Oblik društva</b>	<b>Broj privrednih subjekata</b>	<b>%</b>
Društvo sa ograničenom odgovornošću	38	83
Preduzetnik	8	17
<b>Ukupno</b>	<b>46</b>	<b>100</b>

**Tabela br. 14** - Veći privredni subjekti građevinarstvo, poslovanje nekretninama i stručne , naučne i tehničke djelatnosti

<b>Naziv preduzeća</b>	<b>Djelatnost</b>
“Expresbau”	Završni radovi u građevinarstvu
”PROGRES MV “	Geodetski poslovi
SZR “Lim”	Zanatsko – kamenorezački poslovi
”IGOR COMPANY I”	Mašinska obrada željeza Radovi na građevinskim objektima

#### **g) Ostale djelatnosti ( informisanje i komunikacije, obrazovanje, finansijski sektor, osiguranje, ostale uslužne djelatnosti ...)**

**Tabela br. 15** - Prikaz strukture i broja privrednih subjekata ostale djelatnosti

<b>Oblik društva</b>	<b>Broj privrednih subjekata</b>	<b>%</b>
Društvo sa ograničenom odgovornošću	75	35
Akcionarsko društvo	7	3
Preduzetnik	51	24
Ortačko društvo	9	4
Dio stranog društva	7	3



Obrazovanje, finansijski sektor, osiguranje, ostale uslužne djelatnosti	61	29
Udruženja NVO	5	2
<b>Ukupno</b>	<b>215</b>	<b>100</b>

Dakle, na teritoriji opštine Berane registrovano je ukupno 1348 privrednih subjekata. Od tog broja 541 je društava sa ograničenom odgovornošću, 688 preduzetnika, 21 ortačko društvo, 18 akcinarskih društava, 9 kao dio stranog društva, 5 zadruga. U Beranama funkcioniše i 61 ustavova i preduzeće koje se bave obrazovnom, zdravstvenom, finansijskom i ostalim uslužnim djelatnostima, a za obavljanje privredne djelatnosti registrovano je i pet udruženja kao nevladine organizacije

## 2. Kompanije koje su nekada poslovale u opštini Berane

U tabeli su prikazana najveća preduzeća koja su u prethodnom periodu uspešno poslovala u opštini Berane, sa ciljem da se stekne uvid u tradiciju i iskustvo u određenim privrednim granama. Prethodne aktivnosti su, istovremeno, dobra osnova za analizu mogućnosti budućih investicija na novim osnovama u ovim oblastima.

**Tabela br. 16 – Preduzeća koja su nekada poslovala u Beranama**

r.br.	NAZIV PREDUZEĆA	Broj radnika	DELATNOST
1.	“Fabrika celuloze i papira”	2500	Drvoprerada
2.	„Polimka“	600	Industrija kože i kožne galanterije
3.	“Rudnik mrkog uglja”	500	Vađenje rude
4.	„Rudeš“	90	Ciglana, opekarski proizvodi
5.	„Gumig“	40	Protektiranje guma
6.	“Poliex”	60	Namenska industrija
7.	H.T.P. Berane	200	Hotelsko preduzeće
8.	“Jugoprevoz“ Berane	250	Drumski prevoz putnika i tereta
9.	Agropolimlje - Berane	700	Mljekara, pekara, ribnjak, i trgovina
10.	“Jasikovac“ Berane	150	Trgovačko preduzeće
11.	“OBOD“ Pogon berane	100	Proizvodnja kondenzatora
12.	“IZGRADNJA“ Berane	200	Građevinsko preduzeće
13.	“ŠIK“ Berane	500	Šumsko-industrijski kombinat

## VAŽNI KONTAKTI

<b>Predsednik Opštine</b>		
<b>Vuko Todorović</b>	Funkcija	Predsednik opštine
	Kontakt telefon	051 231 973
	Email adresa	<a href="mailto:predsjednik@berane.co.me">predsjednik@berane.co.me</a>
<b>Kabinet predsednika Opštine</b>		
<b>Damjan Čulafić</b>	Funkcija	Potpredsednik opštine
	Kontakt telefon	+382 51 231 973
	Email adresa	<a href="mailto:potpredsjednikfin@berane.co.me">potpredsjednikfin@berane.co.me</a>
<b>Mladen Premović</b>	Funkcija	Potpredsednik opštine
	Kontakt telefon	051 231 945
	Email adresa	<a href="mailto:potpredsjednik@berane.co.me">potpredsjednik@berane.co.me</a>
<b>Marko Lalević</b>	Funkcija	Menadžer opštine
	Kontakt telefon	+382 51 232 177
	Email adresa	<a href="mailto:manadzer@berane.co.me">manadzer@berane.co.me</a>
<b>Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj</b>		
	Funkcija	Sekretar
	Kontakt telefon	051 231 956
	Email adresa	<a href="mailto:finansije@berane.co.me">finansije@berane.co.me</a>